

BULLETTIN

De

Regenboog

Jaargang 50 nr. 1

jan. - apr. 23

van de samenwerkende kerken

Inhoudsopgave

<i>Visie</i>	1
<i>Redactioneel</i>	1
<i>Nieuwe uitdagingen</i>	2
<i>Urgentie en verbondenheid</i>	2
<i>Medeleven</i>	4
<i>Wekelijkse bloemengroet</i>	4
<i>Preek voor herhaling vatbaar</i>	4
<i>In memoriam Leonie Pronk</i>	7
<i>In memoriam Bea Offereins-Bogaards</i>	7
<i>In memoriam Aris Weijling</i>	8
<i>In memoriam Piet Dirksen</i>	8
<i>Uit de AKM...</i>	9
<i>De AKM en onze penningen</i>	9
<i>Uitzien naar nieuwe vormen van kerkzijn</i>	10
<i>Herman Gombert stelt zich voor</i>	11
<i>Vastentijd – woestijntijd</i>	12
<i>Op weg naar Pasen</i>	12
<i>Zingen op de avond voor Pasen</i>	13
<i>Voorjaarsconcert op zondag 26 maart</i>	13
<i>De Bijbel open</i>	14
<i>Poëziemiddag 27 maart</i>	14
<i>Gasten onder ons dak</i>	14
<i>Winter in de kerktuin?</i>	16
<i>Terugblik op activiteiten voor kinderen en ouders</i>	17
<i>Kliederkerk</i>	17
<i>Nummer 33</i>	18
<i>Agenda</i>	19
<i>Kleurplaat Carnaval</i>	20
<i>Roostervieringen</i>	21

Visie

De Regenboog is een oecumenische geloofsgemeenschap voor denkers en doeners, voor iedereen die inspiratie en verbinding zoekt.

Vanuit verschillende tradities delen en vieren wij de liefde van Christus, zo kleurrijk als de regenboog.

In De Regenboog ben je welkom met je eigen verhaal en achtergrond.

In de voetsporen van Jezus willen wij verantwoordelijk leven met oog voor elkaar, mensen in de buurt en de wereld om ons heen

Redactioneel

Dit is het eerste nummer van ons Bulletin in 2023. We hopen dat het u zal opvallen dat dit Bulletin een iets 'diepere' inhoud heeft dan normaal. Dat is een bewuste keus van ons als redactie omdat we ernaar streven artikelen te publiceren die het waard zijn om met aandacht te lezen. Niet alleen korte mededelingen, maar ook verhalen en teksten die zo ontroeren en tot nadenken stemmen dat je Bulletin geopend laat liggen op je keukentafel. Als voorbeeld wijzen we op de preek van Mirjam Buitenwerf die voor herhaling vatbaar is. Over de cruciale vraag wie God is.

Over de vraag 'En wie ben jij?' zouden we ons misschien vaker moeten buigen. Niet pas aan het einde van iemands leven, maar in ons dagelijks leven. Lees in dit Bulletin hoe indrukwekkend sommige mensen inhoud aan hun leven hebben gegeven. Het In Memoriam van deze krachtige en kleurrijke figuren maakt duidelijk dat we in Leonie Pronk, Bea Offereins, Aris Weijling en Piet Dirksen enkele unieke mensen zijn kwijtgeraakt.

Kerkenwerk is mensenwerk en Jan Vis als nieuwe voorzitter van de AKM staat een zware taak te wachten om inhoud te geven aan de nieuwe vormen van kerkzijn die zijn voorgangster Truus de Haan voorziet in het interview met haar. De kerk als inspiratiebron. Of kerk als reddingsboei voor mensen in nood? Of als veilige haven, zoals de afgelopen maanden voor een gezin uit Syrië? Wat zijn daar veel Regenbogers als vrijwilligers te hulp geschoten met praktische steun en met uitleg van onze taal. Lees het in het interview met de mensen achter de deur van 'Voorheen zaal 1'.

Op weg naar Pasen zijn er veel activiteiten die we nu alvast hebben genoteerd in dit Bulletin. Ze zijn inspirerend en activerend zoals de Regenboog wil zijn. Lees het ook in de terugblik op de afgelopen kersttijd.

Tenslotte sluit onze organist Frank Ressler af met zijn column waarin hij onder andere vol prettige zelfspot schrijft "... Waarom speelt die Ressler geen triangel of zo..." Nou, gelukkig niet, Frank. Wij genieten van jou en je orgel en alles wat dat oplevert aan muziek en humorvolle gedachtenkronkels.

De redactie wenst iedereen veel leesplezier bij het lezen en herlezen van dit Bulletin.

Nieuwe uitdagingen

Op het moment dat het verzoek binnenkomt om kopij voor het volgende Bulletin in te leveren, ben ik nog druk bezig de orde van dienst en met name de overweging voor de Driekoningenviering af te maken. Het is even wennen om je te verplaatsen naar het tijdvak februari tot eind maart. In deze bedoelde periode valt onder andere Aswoensdag en start de vastentijd. Een tijd van bezinning in ons drukke bestaan. De voorjaarsvakantie voor de scholen is dan alweer achter de rug. Aan het einde van deze weken begint ook de lente, teken van een nieuwe start. Dat nieuwe begin was er natuurlijk voor iedereen met de start van het nieuwe jaar 2023, maar zeker ook voor mij. 1 januari was het moment waarop ik het voorzitterschap van de AKM heb overgenomen van Truus de Haan. Zij heeft de laatste vijf jaar met enorme inzet het voorzitterschap vervuld. Zij spreekt daarover in een interview dat weergegeven is op een eigen plek in deze uitgave van het Bulletin. Dank!!, dank Truus voor je inzet en enthousiasme tijdens je bestuursperiode. Zeker ook in de uitdagende tijd van de pandemie en de extra inspanningen voor de viering van het vijftigjarig jubileum van onze geloofsgemeenschap. Dank ook voor de samenwerking in een prima sfeer binnen het kernberaad en de AKM. Voor mij een nieuwe uitdaging. Ik ga deze met vertrouwen tegemoet; vertrouwen in samenwerking met alle mensen uit onze geloofsgemeenschap om me heen. Het gaat in de allereerste plaats om die samenwerking en het naar elkaar blijven omzien. Bestuurlijke slagkracht blijft ook van groot belang. Met het aanvaarden van dit voorzitterschap heb ik afscheid genomen als voorzitter van de Stichting Beheer.

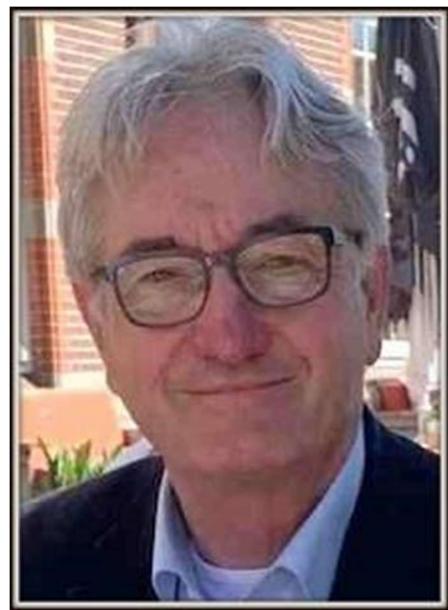
Herman Gombert is bereid gevonden dat voorzitterschap van de Stichting op zich te nemen. Herman wens ik veel wijsheid en sterkte bij het uitvoeren van deze nieuwe taak. We zullen elkaar binnen het kernbestuur zeker tegengekomen. Met enthousiasme zal ik de mijne gaan uitvoeren mij gesteund wetend vanuit de bron waaruit wij putten binnen onze oecumenische geloofsgemeenschap.

Jan Vis
Voorzitter AKM

Urgentie en verbondenheid

Er is zo veel ellende in de wereld en er zijn zo veel grote problemen. Vanwaar dan dat geloof dat het toch goed zal komen?

Geert van Dartel, voorzitter van de Raad van Kerken filosofeerde erover naar aanleiding van de elfde algemene vergadering van de Wereldraad van Kerken in Karlsruhe.

Als ik erover nadenk wat deze assemblee in Karlsruhe kenmerkte, dan springen er twee dingen uit: urgentie en verbondenheid.

1. Crises

Meer dan ik me kan herinneren wordt onze wereld vandaag gekenmerkt door crises die eerder vooruitgeschoven dan opgelost worden. De situatie is urgent. De problemen waar ik op doel domineren het nieuws: klimaatverandering, geweld en oorlog, migratie, racisme. Ze spelen niet alleen ergens ver weg, maar zijn deel van onze dagelijkse werkelijkheid. Er bestaat geen veilige vluchtheuvel waarop we ons veilig zouden

kunnen terugtrekken. Wel maakt het veel uit in welk deel van de wereld we ons bevinden. Want de verschillen tussen degenen die bijna alles hebben en degenen die weinig of niets hebben zijn immens. Vanaf de oprichting in 1948 in Amsterdam worstelt de oecumenische beweging met de spanning tussen de wanorde in de wereld en Gods heilsplan. En dat was opnieuw, gesteld in positieve termen, het thema van deze bijeenkomst: "De liefde van Christus beweegt de wereld tot verzoening en eenheid". Vanwaar dat geloof dat het toch goed zal komen en waar staan wij als christenen?

2. Persoonlijke ontmoetingen

In Karlsruhe kwamen christenen van kerken van over de hele wereld samen. We hebben intens met elkaar gezongen, gebeden en gevierd. Ook samen gegeten en gedronken. Er was volop gelegenheid voor ontmoeting en uitwisseling. Het was een groot voorrecht om aan deze bijeenkomst deel te kunnen nemen en de fundamentele verbondenheid in Christus te ervaren. Die verbondenheid is een grote vreugde, maar ook een verbondenheid die doet delen in de pijn van de ander. Een dag lang trok ik op met de theoloog Si Khaw uit Myanmar. We waren onderweg naar Straatsburg om meer te leren over de Frans-Duitse verzoening. Si is gepromoveerd op de theologie van verzoening. Hij vertelde me veel over het dagelijks leven van zijn gemeente, de macht van de junta en de corruptie. Daar word je stil van. De volgende dag was ik onderweg met de mediavertegenwoordiger van het patriarchaat van Moskou, Vakhtang Kipshidze. Deze dag stond in het teken van het jarenlange vreedzame verzet van Duitse vredesactivisten tegen kernbepapening bij de militaire basis in Büchel in de Eifel. Vakhtang stelde zich aanvankelijk afhoudend en defensief op, maar uiteindelijk kwamen we echt in gesprek over de oorlog in Oekraïne en zong hij het *Dona nobis pacem* met ons mee. Vier dagen heb ik deelgenomen aan de oecumenische conversatie "Naar een

rechtvaardige vrede in het Midden-Oosten". In 2018 en 2019 ben ik voor hulp aan Caritas Syrië naar Syrië gereisd. Over enkele dagen gaan we met een kleine delegatie van de Raad van Kerken naar Israël en Palestina voor ontmoetingen met kerken en kerkelijke organisaties. Vandaar die keuze. In de marge van die conversaties sprak ik met Faris Ketî, lid van de Hoge Geestelijke Raad van de Yazidi's in Irak. Hij wees erop dat de Yazidi's in het huidige Irak nog steeds uitgeleverd zijn aan extremisme en vervolging. Er is geen sprake van burgerschap en gelijke burgerrechten.

3. Horizon

Op één van de laatste avonden organiseerden we een Nederlandse avond om de eerste ervaringen uit te wisselen en te bespreken wat we met de oogst van Karlsruhe kunnen doen. We zaten in een grote kring en Rachelle van Andel vroeg ons om in één woord onze belangrijkste ervaring te delen. Ik heb die woorden helaas niet opgeschreven, het was een rijkgeschakeerd geheel waarin vreugde en hoop, pijn en verdriet doorklonken. Het woord dat bij mij spontaan opwilde was 'compassie'. Daar ligt de kern van mijn ervaring in Karlsruhe. Het motto van de bijeenkomst "De liefde van Christus beweegt de wereld tot verzoening en eenheid" intrigeert me zeer en tegelijkertijd worstel ik ermee. Het is een wenkende horizon die hopelijk eens

werkelijk wordt, maar waarvan eerlijk gezegd vandaag in onze wereld niet zoveel zichtbaar is. Maar het is goed om die horizon te hebben zodat we weten waarna we onderweg zijn en wat ons als christenen te doen staat. Niet dat wij dat in de hand hebben, maar we kunnen er wel voor leven. Precies dat appel is uitgegaan van de 11e algemene vergadering van de Wereldraad, zoals kernachtig verwoord wordt in de slotboodschap. Deze is opgenomen in het jongste nummer van Oecumenische Bezinning "Eerste Oogst" met reflecties van Nederlandse deelnemers aan de bijeenkomst in Karlsruhe. Een mooie uitgave van de Raad van Kerken verzorgd door algemeen secretaris Christien Crouwel en communicatieman Roland Meeuwssen. "Groen en een beetje rijp", schrijft onze algemeen secretaris ds. Christien Crouwel in het voorwoord. En dat is ook wel zo. Dat geldt niet voor de slotboodschap.

Daarover is in Karlsruhe uitvoerig nagedacht en gesproken. Deze tekst vind ik belangrijk voor het oecumenisch werk in de komende jaren. Wat mij hierin opvalt is dat vanuit het appel tot navolging van Jezus een beweging gemaakt wordt naar mensen in nood in allerlei contexten. Door samen op weg te gaan in dienst van gerechtigheid, verzoening en eenheid zullen wij onze verbondenheid en gemeenschap herontdekken en versterken. Ook als kerken. Daarbij moeten we niet gericht zijn op onszelf, maar de wereld in gaan en getuige zijn van de liefde van Christus in wie alles nieuw zal worden. Daarbij vragen we Gods hulp om onze opdracht in daden om te zetten. Karlsruhe dat zult u nu begrijpen was voor mij een bijzondere ervaring, die in veel opzichten verrijkend was, moed geeft en wegen wijst voor het oecumenisch werk in de komende jaren.

Bron: www.oecumene.nl (Perspectief 2022-60)

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores of aan het pastorale meldpunt.

Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in aanmerking komt, als blijkt van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

Indien u ons op daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Maja van Spaandonk
Telefoon: 06 10036168
E-mail: majavanspaandonk@gmail.com

Preek voor herhaling vatbaar

Soms is er op zondag een preek die je opnieuw zou willen horen. Misschien was het een opmerking die je niet loslaat. Of een gedachte die je nader wilt onderzoeken. Jammer, dachten wij van het Bulletin, dat zo'n preek maar één keer wordt uitgesproken en dan 'vervliegt'. Die gedachte hadden wij na het horen van de preek van Mirjam Buitenwerf op 13 november 2022. Reden om de preek af te drukken in het Bulletin.

Goed idee? Laat het ons weten!

Zondag 13 november 2022, Verkondiging Regenboog bij Ex. 3:1-15, ds. Mirjam Buitenwerf-van der Molen

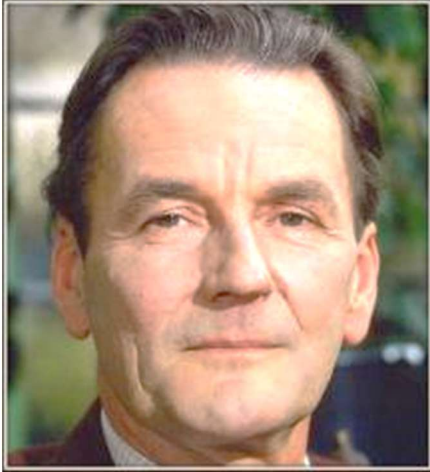
Gemeente van Christus, lieve mensen,

Afgelopen dinsdag was ik samen met een aantal collega-predikanten op weg naar een studiedag in Amsterdam. Het was erg druk in de trein. Terwijl we bij elkaar in een van de halletjes stonden, bespraken we het onderwerp van de studiedag.

Het zou gaan over de vraag hoe we ons God tegenwoordig kunnen voorstellen. Onwillekeurig dacht ik: wat zouden de mensen om ons heen hier van denken? Zouden zij bezig zijn met de vragen die wij hier stellen? Is God voor hen relevant, zegt het woord ze iets? Wat betekent de vraag wie God is voor mensen in een propvolle trein?

Veel theologen en predikanten hebben nagedacht over de betekenis van het geloof in de moderne tijd, voor de moderne mens.

Dertig jaar geleden, in 1992 verscheen bijvoorbeeld het boek *Het algemeen betwijfeld christelijk geloof* van de theoloog Harry Kuitert.

Kuitert was voor veel mensen in die tijd een theoloog die eindelijk zei waar het op stond. Kort gezegd kwam zijn boodschap hierop neer: hoe wij denken en spreken over God, is iets wat wij mensen zelf hebben bedacht, zelf hebben geconstrueerd, 'alle spreken over boven komt van beneden.' Dat gezichtspunt opende de weg vanuit de kerk naar buiten, naar een ruimere wereld waarin je op zoek kon gaan naar een eigen manier van zingeving. Kuitert gaf daarmee een antwoord op de vraag waar veel mensen in die tijd toen mee leefden: hoe kom ik los van de knellende banden van het geloof van mijn jeugd, zonder de banden met zingeving of religie helemaal los te maken?

Inmiddels is het 30 jaar later. De jongere generaties zijn zonder Kuitert groot geworden, maar hebben toch indirect de vruchten van zijn werk kunnen plukken. Zij zijn namelijk vaak opgegroeid in een kerk die niet langer dingen voorschreef. Geen knellende morele voorschriften over wat je wel of niet mag, maar een kerk waarin iedereen om je heen zoekend is naar wat God en geloof voor hen betekent. Het maakt de betekenis van kerk en geloof totaal anders voor een nieuwe generatie.

Het boek waar mijn studiedag over ging, gaat eigenlijk verder na de theologie van Kuitert. Het heeft de titel *Boven is onder ons*, een knipoog naar Kuiterts 'alle spreken over boven komt van beneden', en is geschreven door hoogleraar vrijzinnige theologie Rick Benjamins. Hij gaat hierin op zoek naar een antwoord op de vraag of God bestaat. Het is een vraag die hem vaak wordt gesteld. En hij beschrijft dat hij het moeilijk vindt om er een duidelijk antwoord op te geven. Vaak stond hij maar wat te stotteren. Hoog tijd om er een boek over te schrijven en het ook voor zichzelf duidelijk te krijgen

Heel kort gezegd komt Benjamins antwoord op de vraag naar het bestaan van God hierop neer: God bestaat in ervaringen die wij mensen allemaal wel eens hebben, momenten waarop we ons even boven het alledaagse uitgetild voelen. Bijvoorbeeld als we het gevoel hebben dat we door iets worden stilgezet, of door iets worden aangesproken of ons geroepen voelen. Als we het gevoel hebben dat we door iets gedragen worden, iets wat groter is dan wij zelf.

Ervaringen dus die iets met ons doen, die ons vertrouwen geven, of in beweging zetten, of die juist boven ons uitgaan. We voelen dat God bij ons is, in ons alledaagse bestaan, op een manier die ons raakt, die iets met ons doet, ons niet onberoerd laat.

Waar raakt zo'n soort manier van God ervaren nu aan de Bijbelse verhalen? Laten we eens kijken naar het verhaal van vandaag, de roeping van Mozes in de woestijn. Het is een heel concrete beschrijving van een ontmoeting tussen God en een mens. Het zou zo passen in het boek van Benjamins.

We zien het voor ons: de woestijn waarin Mozes met zijn schapen en geiten als herder rondloopt, we kunnen de hitte bijna voelen. Mozes is op een heilige plek, de Horeb, de berg van God. God komt niet zo maar uit de lucht vallen in het verhaal. Eerst is er een boodschapper, de engel die zijn komst aankondigt. Hij laat zich zien in een vuur, een vuur dat uit een doornstruik opvlamt, zonder dat de struik lijkt te verbranden. De engel zegt niets, het is de stem van God die Mozes hierna hoort.

God waarschuwt hem om niet dichterbij te komen. Hij moet zijn sandalen uitdoen, want de grond waarop hij staat is heilig. Mozes hoort Gods stem, maar hij durft hem niet aan te

kijken. Hij bedekt zijn gezicht. Dan volgt een gesprek tussen God en Mozes, een gesprek zoals mensen met elkaar kunnen hebben. God geeft Mozes een opdracht, een heel duidelijke en concrete opdracht om zijn volk te bevrijden uit de slavernij in Egypte.

God staat in het bijbelboek Exodus natuurlijk duidelijk boven de mens, letterlijk zelfs, want hij woont op een berg. God is dus verheven, aan de ene kant. Maar aan de andere kant komt hij wel naar beneden, naar Mozes toe. En Mozes ervaart God in de werkelijkheid van alledag, hij ziet hem aangekondigd in het vuur, hoort zijn stem, zou hem misschien ook wel hebben kunnen zien als hij het had aangedurfd, kortom: hij kan God ervaren met zijn zintuigen.

Toch is het voor ons nu moeilijk om te geloven dat God zich vandaag de dag nog steeds letterlijk op deze manier aan ons zou kunnen laten zien. Dat er een engel zou komen, dat iets op een wonderbaarlijke manier in brand zou staan, dat er een stem zou klinken die we zouden herkennen als die van God. Ik denk dat de meesten voor ons te rationeel zijn ingesteld om te kunnen geloven dat een ontmoeting met God op zo'n concrete, zintuigelijke manier zou kunnen gebeuren. Onze ervaring van de werkelijkheid is anders dan in de tijd van het ontstaan van de Bijbel.

Mozes is trouwens ook niet meteen overtuigd, ook hij heeft zo zijn twijfels. Niet zo zeer aan de aanwezigheid van God, maar wel aan hoe hij zijn geloofsgenoten in Egypte moet gaan vertellen wie en wat die God die hij hier ontmoet nu precies is. Mozes heeft God nu dan wel gehoord en gevoeld, maar hoe breng je dat over aan anderen? Mozes is bang om als leider van zijn volk met zijn mond vol tanden te komen staan, om te gaan staan hikkelen als hij erover moet vertellen. En ook daar raakt het verhaal aan het boek van Benjamins.

We krijgen denk ik allemaal wel eens de vraag of we nu echt nog geloven dat God bestaat. En het is voor ons lastig om daar een vastomlijnd antwoord op te geven. Het is moeilijk om in onze rationele wereld, waarin één plus één twee is, te spreken over geloven. Moeilijk om een gesprek aan te knopen over iets wat ongreepbaar is, niet goed hard te maken.

Het antwoord dat Mozes krijgt van God is even mysterieus als veelbelovend. God zegt tegen hem: 'ik ben die er zal zijn'. Dus niet: 'je kunt me herkennen aan mijn stralende kleding, of aan mijn rijk versierde kroon of machtige

uitstraling'. Nee, God wordt niet getypeerd door uiterlijke kenmerken, maar door een eenvoudig werkwoord die is vervat in een belofte: 'Ik ben die er zal zijn.'

'Ik ben die er zal zijn.' Ik vind het ook een heel mooi antwoord op de vraag die ons vandaag de dag zo vaak gesteld wordt. Wie of wat is God? God is die er zal zijn. Zijn aanwezigheid in ons leven is voelbaar, kunnen we ervaren, als een belofte die uitstaat. God kunnen we ervaren als datgene wat ons draagt in ons alledaagse leven, datgene wat ons kracht geeft als het leven ons overvalt. God kunnen we ervaren in de werkelijkheid die ons overstijgt, roept, omvat of onderbreekt, zoals Rick Benjamins het formuleert. En, zeg ik erbij, daar moeten we dan wel voor open staan; God niet alleen zoeken in het onzichtbare, en verhevene, maar juist ook in het alledaagse. En noem het dan ook gerust 'God.'

Ik moest tijdens de lezing van Benjamins denken aan mijn treinreis naar Amsterdam. Het was erg druk op het perron. Een oudere dame met rollator had moeite om in te stappen. Maar vanuit de trein kwamen ogenblikkelijk helpende handen, mensen die haar hielpen om de trein binnen te komen en een zitplaats voor haar regelden. Dat beeld kwam bij me naar boven en liet me zien: God is onder ons, in de werkelijkheid zoals die zich tussen ons afspeelt. Op zulk soort momenten, als we elkaar helpen waar nodig, zonder vragen te stellen. Op zulk soort momenten voelen we ons geroepen, onderbroken, of juist gedragen.

God is onder ons, ook zo meteen als we de Maaltijd vieren, met brood en wijn, met heel gewone, alledaagse dingen. In het vieren van de Maaltijd voelen we ons gedragen, maar ook geroepen om ons geloof in de God van belofte uit te dragen. God mag dan boven ons zijn, maar hij is zeker ook onder ons.

Amen

In memoriam Leonie Pronk

Ik kende Leonie Pronk al een aantal jaren: na de zondagse diensten in de Regenboog kwam ze altijd in prachtige kleren en met kleurige hoedjes. Maar door haar te interviewen voor het boekje "Portretten van de Merenwijk" leerde ik haar pas echt kennen. Toen ik haar opzocht voor het interview had ze net haar 80ste verjaardag gevierd. Overal hingen en stonden foto's van Leonie, haar dochters, haar kleinkinderen. Toen ik haar vroeg: Leonie, wie ben jij eigenlijk? antwoordde ze op haar stellige manier: "Ik ben ik! Ik geloof in God en God heeft gezegd, dat ik een deel van Hem ben!"

Vanaf het moment van het interview stuurde Leonie me dagelijks app-jes met bijbelteksten of teksten "ter overdenking". En wekelijks voorafgaand aan de kerkdiensten sloop ze naderbij om me een klap op de schouder te geven!

Leonie groeide op in Suriname, ze ging naar de Mulo, dat was toen de hoogste opleiding. Haar vader was streng (maar correct, zei Leonie): hij wilde dat ze naar de kweekschool ging. Maar na twee jaar wist ze, dat dat niks voor haar was. Haar moeder steunde haar om een andere studie te vinden, zo ging ze naar een laboratoriumopleiding. Tien jaar werkte ze bij het Centraal laboratorium van Suriname, daarna raadde haar chef haar aan naar Nederland te gaan om haar kennis te verruimen. Ze solliciteerde bij het LUMC in Leiden, werd aangenomen en werkte 28 jaar op het anatomisch lab. Dat voelt als rijkdom, zei Leonie.

Sinds 1974 woonde ze in de Merenwijk en ze voelde zich er helemaal thuis. Voor Leonie was de oecumene van de Regenboog heel

belangrijk: ze was zelf Rooms katholiek opgevoed, een van haar dochters is katholiek, maar haar andere dochter is protestant.

Toen Leonie al in Leiden woonde, woonden haar twee dochters nog in Suriname. Leonie's moeder paste op haar dochters. Ze was haar moeder daarvoor heel dankbaar. Een paar jaar later kwam haar moeder met haar twee dochters ook naar Leiden.

Enthousiast kon Leonie ook vertellen over het multicultureel koor "Tam Tam" waar ze lid van was. En hoe blij ze was, dat na de coronaperiode het zingen bij Tam Tam hervat werd.

Haar vader was lid van de Evangelische Broeder Gemeenschap (EBG); ze hielp nog steeds kaartjes te sturen als mensen van de EBG ziek waren. "Maar", riep ze uit, "ik ben oecumenisch!" Leonie overleed op 20 november 2022.

Herman Gombert

In memoriam Bea Offereins-Bogaards

Op 25 november overleed Bea Offereins-Bogaards in de leeftijd van 85 jaar. Bea was een bescheiden, vriendelijke vrouw. Ze verloor op jonge leeftijd haar echtgenoot, maar vond op den duur de kracht om zonder hem een nieuw bestaan op te bouwen, samen met haar kinderen Ineke en Siebe. Bea's trouw en loyaliteit aan de mensen die haar dierbaar waren was onvoorwaardelijk. Ze stond op een krachtige manier in het leven, en was dankbaar voor alles wat haar in haar leven gegeven was. Ze genoot van het samenzijn met haar kleinkinderen, en hield van een goed gesprek met vriendinnen.

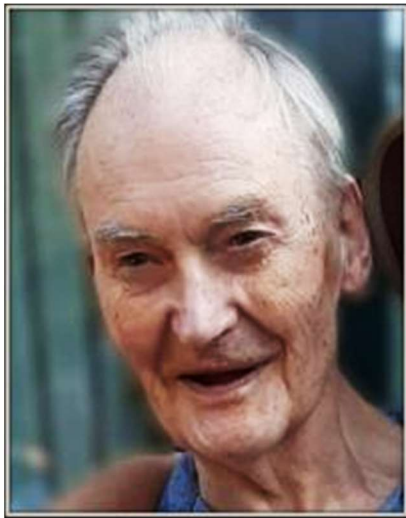

Op 1 december namen we in een dienst van woord en gebed afscheid van Bea. We lazen het gedeelte uit Prediker 9 waar staat: 'Geniet van het leven! Geniet van het brood dat je eet en van de wijn die je drinkt. Dat is wat God graag ziet.' Zo was het leven voor Bea, ze vond het belangrijk om te genieten van wat haar was gegeven.

Onze gedachten gaan uit naar haar kinderen Ineke en Siebe, en naar de verdere familie en vrienden.

ds. Mirjam Buitenwerf

In memoriam Aris Weijling

Vlak voor Kerst ontving ik bericht van Rolf van Tuijl in Oegstgeest in verband met het overlijden van Aris Weijling.

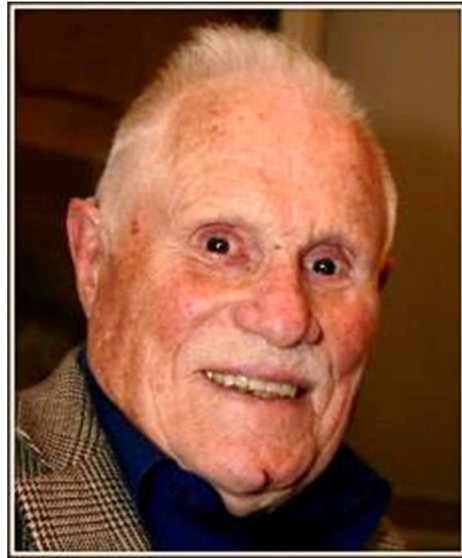
Aris woonde tot 2018 in het Wollegras en was jarenlang een betrokken lid van de Regenboog. Hij was zeer erudiet, muzikaal en kon humorvolle en verrassende liedteksten schrijven. Voorjaar 2018 ging het mis en werd hij opgenomen in Endegeest. Uiteindelijk kreeg hij een plaats in een zorgvilla in Oegstgeest. Het werden moeilijke laatste jaren vol onrust, angst en pijn, aldus Rolf van Tuijl.

Veel ouderen in de Regenboog zullen zich Aris nog herinneren. De door hem geschreven musical bij het afscheid van pastoor Jan van Well in oktober 1991 ("Oecumene? Wij vinden van Well.") was onvergetelijk.

Zondag 18 december 2022 is Aris op 85 jarige leeftijd overleden. Hij is op 22 december begraven op Rhijnhof.

Anja Rijken

In memoriam Piet Dirksen

Op 28 december overleed Piet Dirksen in de leeftijd van 94 jaar. Piet had een veelbewogen leven. Toen hij 16 jaar was, werd zijn woonplaats Doetinchem gebombardeerd. Bij dat bombardement verloor hij zijn moeder en jongste broertje. Er volgde een zware tijd, ook omdat Piets vader het heel moeilijk vond om het leven na het overlijden van zijn vrouw en zoontje weer op te pakken. Na zijn HBS-tijd ging Piet theologie studeren in Leiden. Daarna kreeg hij de kans om docent te worden aan het theologisch seminarie in Caïro in Egypte, waar hij samen met zijn eerste vrouw Lenie ging wonen. Samen kregen ze 4 kinderen. Zijn vrouw en tweede dochter Anne Marie kwamen om bij een tragisch auto-ongeluk in Egypte. Hierna keerde Piet terug naar Nederland, waar hij na een aantal jaar docent werd aan de theologische faculteit; hij doceerde geschiedenis en instellingen van het OT. In die tijd leerde hij zijn tweede vrouw Mia kennen, met wie hij heel gelukkig was. Mia overleed op 53-jarige leeftijd.

Ongeveer 20 jaar geleden leerden Piet en Ella elkaar kennen. Samen hebben ze het heel fijn en goed gehad. Piet was een ontzettend veerkrachtige man, die opgewekt en vrolijk in het leven stond. Hij was zeer actief betrokken bij de Regenboog, o.a. in de theologische begeleidingscommissie, ging regelmatig voor in vieringen en gaf vele cursussen over het Oude Testament.

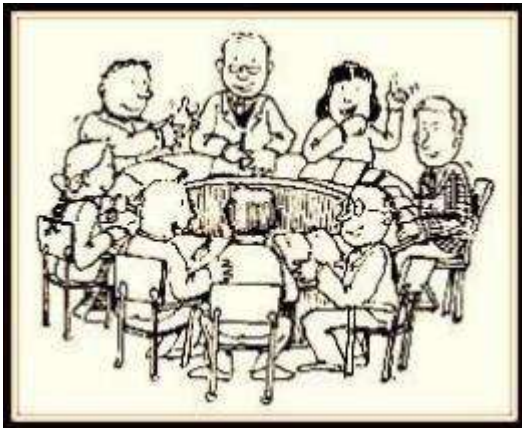
Tot niet lang geleden fietste Piet op zijn driewieler door heel Leiden, en genoot van alles wat hij onderweg zag. Hij voelde zich in zijn leven steeds door God gedragen, God die

aan alles voorafgaat en aan het begin en einde staat; dat was Piets vaste overtuiging.

De crematie vond in besloten kring plaats. Op zaterdag 14 januari was er een herdenkingsdienst in de Regenboog. Onze gedachten gaan uit naar Ella, naar de kinderen Reindert, Maartje en Eveline, naar schoon- en kleinkinderen, naar de kinderen van Ella, en verdere familie.

ds. Mirjam Buitenwerf

Uit de AKM...

De afgelopen periode vanaf het uitbrengen van de vorige editie van het Bulletin, heeft vooral in het teken van het Kerstfeest gestaan. Bestuurlijk is dat een wat rustiger periode. Wel zijn alweer de contouren van het nieuwe jaar zichtbaar. Voorzichtige afspraken zijn gemaakt over de plannen voor de volgende periode. De eerste AKM-vergadering staat gepland voor eind januari. Communicatie zal daarin centraal staan. De bestuurstransitie die vanaf 2020 is ingezet werd begin 2021 definitief. Is er behoefte aan bijsturing? Missen we onderdelen of blijven delen onderbelicht? Evaluatie van dit afgelopen jaar zal ook op die vergadering aan de orde komen. Ook willen we aandacht besteden aan kinderen en jongeren, krijgen die voldoende aandacht? Direct na die eerste vergadering komt ook het kernbestuur weer bijeen om met de opgedane informatie uit de AKM-vergadering verder te gaan. Al met al weer voldoende uitdagingen voor alle vrijwilligers van onze geloofsgemeenschap. Ik hou je op de hoogte!

Jan Vis
Voorzitter AKM

De AKM en onze Penningen

Vorig jaar januari zaten we midden in de coronamaatregelen, we moesten toen terugkijken op online vieringen met kerst en afgelaste activiteiten. Wat een verschil met nu, we kijken terug naar mooie kerstvieringen en vele activiteiten, waaronder de musical Esther, als laatste activiteit ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan van de Regenboog.

Het jaar 2023 gaat mogelijk weer het eerste "normale" jaar worden **na** corona. Financieel gaan we dan ook bekijken hoe we de corona tijd doorgekomen zijn, komen de opbrengsten en de uitgaven van de AKM weer op niveau van 2019? Krijgen we de opkomst nog in de zondagse vieringen zoals die was in 2019? Er liggen ook uitdagingen voor de kerken voor wat betreft de kosten van de energie voorziening. U heeft al kunnen merken dat in de maand november de kachel uitgebleven is. Hiermee zijn we de lijn gaan volgen zoals die door de landelijke kerkorganisatie aangegeven werd. Stichting Beheer ziet toe op een zuinig gebruik van onze verwarming. Het uitzetten van de verwarming wordt ingegeven door een verantwoord gebruik van gas, met als resultaat ook lagere kosten in deze.

De collecte van 16 oktober heeft een hoge opbrengst, er werd gecollecteerd voor de opvang van vluchtelingen in Leiden. Fijn dat er zoveel is gedoneerd, de Bakkerij is 'projectleider' in de opvang van de vluchtelingen in kerkelijk Leiden. Het gaat goed met de vluchtelingen die opgevangen werden in de Maria Middelaes kerk en het gezin in de Regenboog. Zie voor verdere informatie de website van de Bakkerij, www.debakkerijleiden.nl

Ik wil iedereen bedanken die het afgelopen jaar de Regenboog financieel gesteund heeft, vele donaties zijn gegeven op de

AKM bankrekening, soms geormerkt voor een speciaal doel. Met uw steun kunnen we de activiteiten blijven doen! Ons orgel kan gerestaureerd gaan worden, er is behoefte aan een camera erbij voor het streamen van de

kerkviëring. Ook is er een fonds opgericht voor bijzondere kinderactiviteiten, waarin een grote donatie de Sint Maarten viëring mogelijk heeft gemaakt.

Datum viëring	Eerste collecte: voor geloofsgemeenschap		Tweede collecte: voor bestemmingen buiten de Regenboog	
	Euro		Bestemming	Euro
02 oktober	180		RK Wereldmissiedag voor kinderen	138
09 oktober	180		Algemeen Kerkenwerk Prot. Gem. Leiden	82
16 oktober	180		Vluchtelingenproject Leiden/Bakkerij	349
23 oktober	180		RK Missiezondag	63
30 oktober	180		Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem. Leiden	71
06 november	208		RK Zondag voor de Oecumene	160
13 november	208		Diaconie/De Bakkerij	180
20 november	208		RK Nationale Jongerencollecte	95
26 november			Musical Esther/Kerk in Actie/Zingen in de kerk	92
27 november	208		Kerk in Actie/Werelddiaconaat Colombia	241

De inkomsten per maand voor de geloofsgemeenschap zijn gelijk verdeeld over de zondagen, omdat op de ING rekening van de AKM de giften voor de geloofsgemeenschap niet per week worden uitgesplitst.

Willy Menken, Penningmeester Algemene Kerkelijke Merenwijkraad

Truus de Haan bij afscheid:

"Uitzien naar nieuwe vormen van kerkzijn"

Eerlijk gezegd: het viel een beetje in het niet, dat afscheid van Truus de Haan als voorzitter van de AKM. Op zondagmorgen 1 januari nota bene droeg ze officieel haar taak over aan Jan Vis, op een moment dat de meeste mensen thuis nog bijkwamen van de jaarwisseling. Gelukkig zag Edo Elstak gelegenheid om het

moment te markeren met een paar foto's van de overdracht.

Ze heeft er vijf volle jaren als voorzitter opzitten, waaronder de coronajaren en de viëring van het vijftigjarig bestaan van de geloofsgemeenschap. Niet de makkelijkste jaren, maar wel periodes waarin Truus kon laten zien waar ze sterk in is. Of zoals ze zelf zegt: "Ik ben niet van de puntjes, maar meer van de grote lijnen." Dat Truus plezier heeft in besturen wisten we al. In de jaren '90 was ze al een keer lange tijd voorzitter van AKM. Zó lang dat dochtertje Saskia zuchtend vroeg wanneer haar moeder nou eindelijk eens van AKM 'af' zou gaan...

Aan Truus gevraagd naar de charme van het besturen, zegt ze: "Toen ik daarvoor werd benaderd, dacht ik: Ja, dat komt nu op mijn pad. Ik zie dat niet alleen als mijn plicht, maar ik vind het ook leuk om die rol te spelen. In de afgelopen vijf jaar ging het vooral om het zoeken naar een antwoord op de vraag: Wat willen we? In die tijd hebben we als voorzitters van AKM, Wijkkerkenraad en RK Vicariaat nagedacht over de manier van besturen van de Regenboog met minder mensen en meer gericht op dat wat nu echt nodig leek. "Dat waren fantastische gesprekken, waarin we brainstormden over wezenlijke zaken", benadrukt Truus. We hebben de AKM

voorgesteld om een kernbestuur samen te stellen die aan de slag wilde met echt belangrijke zaken. Dat werden Peterhans van den Broek als voorzitter van de wijkkerkenraad, al snel opgevolgd door Swanette Jukema, Peter Paulus namens het RK Vicariaat, Jan Vis als voorzitter van de Stichting Beheer en Truus als voorzitter van de AKM., vanzelfsprekend ook samen met de beide pastores “Met Willy Menken erbij als penningmeester, vormden we een soepel kernbestuur, waarmee we snel konden reageren op alles wat op ons af kwam. Vanaf 2020 was het constant schakelen tussen dingen die onmogelijk waren en zaken die we wel mogelijk maakten.” Het kostte heel wat creatief denkwerk en manoeuvreren om de Regenboog in de lucht te houden, soms letterlijk met digitale verbindingen.

Het 52ste jaar van De Regenboog gaat beginnen met Jan Vis aan het roer. Een zware klus voor Jan, denkt Truus. “Er zitten tegenwoordig naar verhouding veel meer oude mensen in de kerk dan vroeger. Er zijn ook steeds minder mensen. Soms zit je op een zondag met ‘een half kind’ terwijl we vroeger twee groepen kinderen voor de kindernevendienst hadden! Hoe krijg je met minder mensen die vitaliteit weer terug en houden we het plezier van kerkzijn erin? Ik ben niet negatief, zeker niet, en we moeten niet bij de pakken neerzitten, want het geeft een enorme voldoening als het lukt om de verbinding met de mensen te houden. We moeten ons niet te veel verliezen in regeltjes en procedures. Dat bedoel ik met die puntjes. Ik denk dat we meer hebben aan langere termijn visies. Wat kun je als kerk doen om je plek in de wijk te behouden, nieuwe inhoud te geven? Misschien worden we meer een plek waar mensen betekenis kunnen vinden. Misschien door zinvolle filmavonden, door thema’s die je aan het denken zetten. We moeten realistisch zijn en kijken naar nieuwe vormen van kerkzijn.

Wat betekent De Regenboog voor Truus persoonlijk? “Even denken... het is een plek waar ik bij hoor, mijn omgeving, mijn sociale leven - door al die mensen die je kent - een plek waar ik inspiratie opdoe en waar ik van betekenis kan zijn.” Verder: “Ik ben dankbaar dat ik die verantwoordelijkheid heb mogen dragen. Het is nu tijd voor andere dingen.” Binnenkort komt er ook een einde aan haar ‘gewone’ werk als bestuurder van drie basisscholen, nadat ze eerder interim-directeur van middelbare scholen was. Maar Truus zou geen Truus zijn als ze zich niet langer zou bemoeien met zaken die haar aan het hart gaan. Zoals bijvoorbeeld de opvang van het Koerdisch-Syrische gezin in De Regenboog. Krijgt dat een vervolg? “Als we daarvoor kiezen. Dat moeten we evalueren. Kijken of we dat willen en aankunnen. Maar in mijn visie is dat ook kerk-zijn.”

Reina Wessels-ten Bruggenkate

Herman Gombert stelt zich voor

Heleen en ik wonen al bijna 40 jaar in de Merenwijk en we zijn ook al evenveel jaar lid van de Regenboog. Ik heb vele jaren gewerkt in het management van de sociale zekerheid: GAK en later UWV. Inmiddels ben ik 76 en al meer dan 10 jaar met pensioen.

In het najaar van 2022 vroeg Swanette Jukema of ze eens met mij kon praten over een bestuursfunctie binnen de Regenboog. We maakten een afspraak en wandelden het “rondje Merenwijk”. Ja, het ging over het voorzitterschap van de stichting Beheer. Het voorzitterschap werd tot dat moment vervuld

door Jan Vis, maar Jan zou doorschuiven naar het voorzitterschap van de AKM en of ik dan...Ik voelde het natuurlijk al een beetje aankomen, of misschien had Swanette er toch al iets over gezegd. Enfin, ik zei ja (en ben daarmee nu ook lid van het kernbestuur van de AKM, red.).

De Regenboog ligt mij na aan het hart: niet alleen de zondagse oecumenische diensten, maar ook het lidmaatschap van de werkgroep Gesprek op Zondag (GoZ) en het lidmaatschap van de Rozenkring waarvan Heleen en ik ook al tientallen jaren deel uitmaken en waar we boeken bespreken, en praten over (ontwikkelingen in) het geloof. Ook heb ik een aantal jaren meegedaan in de werkgroep Vorming en Toerusting onder leiding van dominee Inge Smidt.

Eén van mijn hobby's is viool spelen bv. samen met Ingrid Weitenberg aan de piano en verder in het Leiderdorps Kamerorkest. Daarnaast ga ik wekelijks een paar keer roeien bij roeivereniging Die Leythe en huren Heleen en ik een volkstuin bij volkstuinvereniging Ons Buiten in de Merenwijk. En af en toe vogels kijken bij 't Joppe!

Herman Gombert
Januari 2023

Vastentijd – woestijntijd

*Neem de tijd
ja neem 40 dagen de tijd
om jezelf te ontmoeten
als een zwerver doorheen de woestijn*

*Neem de tijd
om uit je kwetsbaarheid weer op te staan,
kracht te putten uit je Bron
rondom je te kijken en te voelen
dat niemand ooit alleen gaat*

*Neem de tijd
ja neem veertig dagen de tijd
om oog in oog te staan
met wat jou beweegt
en te voelen wat jouw
woestijntocht kleur geeft*

*Neem de tijd
neem gerust jouw tijd
wel 40 dagen lang
om te voelen:
er zit méér in mij
licht daagt aan de horizon.*

naar Antoon Vandeputte

Op weg naar Pasen

Carnaval 18 februari – 21 februari 2023

De periode van carnaval is de eerste verwijzing naar de boodschap van Pasen. Het feest van het Nieuwe Leven. Met carnaval leggen we ons oude leven af. Ons zakelijke gezicht, onze burgerkleding, we nemen er afstand van om zo te laten zien wie we echt zijn (zouden willen zijn!) Het feest werd ingesteld in de Middeleeuwen. Carnaval diende, zo wordt beweerd, om afkeer van een leven met een puur aards karakter op te wekken, door de mensen enkele dagen heel concreet te tonen én te laten ervaren wat het betekent als het kwaad en het eigenzinnige in de mens regeren. Tijdens de carnavalsdagen ontdekken we op deze manier dat het los laten van oude gewoontes niet zomaar lukt. Daar is meer voor nodig. Na drie dagen uitbundigheid komen we tot inkeer, de veertigdagentijd neemt een aanvang te beginnen met Aswoensdag.

Aswoensdag 22 februari 2023

Aswoensdag is de eerste dag van de veertigdagentijd. Nadat de vroege Christenen enkele dagen voor Pasen vastten, werd dit in de 3e eeuw uitgebreid naar veertig dagen in navolging van Jezus die veertig dagen in de woestijn vastte.

Op Aswoensdag is er een bijzondere liturgie waarin de gelovigen een askruisje ontvangen. Bij het toedienen van het askruisje zegt de voorganger: 'Gedenk, mens, dat je stof bent en tot stof zult wederkeren'. Deze tekst is gebaseerd op het boek Genesis (3,19) Dat op Aswoensdag een kruisje met as opgelegd wordt, is goed te verklaren.

As herinnert namelijk aan de vergankelijkheid van ons leven. Daarnaast is as ook door het vuur gezuiverd: een beeld voor de zuivering van ons leven die Jezus door zijn dood heeft bewerkstelligd.

Sinds de 10e eeuw wordt de op Aswoensdag gebruikte as voorafgaand aan de uitreiking gewijd. Sinds de 14e eeuw wordt de gebruikte as bovendien gewonnen door de palmtakken van de Palmzondag van het voorgaande jaar te verbranden. Die takken waren het teken van overwinning en zegepraal; hun as verbeeldt juist nederigheid en rouw.

Als teken van berouw en vasten is het gebruik van as in de Bijbel algemeen bekend. De boeteling strooide zich as over het hoofd. Vaak ging hij daarbij gehuld in een zak, die als boetekleed werd gedragen. Vandaar de uitdrukking 'in zak en as zitten'.

Veertigdagentijd 22 februari – 9 april 2023

Bidden

Vasten

Geven

De veertigdagentijd is een periode die drie aandachtspunten kent. Te weten: 1. iets loslaten waarmee je heel vertrouwd bent. Jezelf iets ontzeggen en daarmee verbonden zijn met hen die niets hebben. 2. Delen met anderen van je eigen rijkdom. 3. Tijd nemen om te bidden.

De periode vanaf Aswoensdag tot Pasen omvat zes weken en vier dagen, tezamen dus welgeteld 46 dagen. Maar omdat op zondagen niet wordt gevast, blijven er tot Pasen 40 werkelijke vastendagen over. Veertig: een heilig getal.

Dat de veertigdagentijd, de vasten een tijdsduur van veertig dagen heeft gekregen, gaat terug op de symbolische betekenis van het getal veertig. Het is een heilig getal in de joodse en christelijke traditie.

Denkt u maar aan de volgende voorbeelden: Veertig jaar zwierf het volk Israël door de woestijn op zijn tocht naar het beloofde Land. Veertig dagen verbleef Mozes op de berg, toen hij de Wet in tien geboden van God ontving. De profeet Elia ondernam een tocht van veertig dagen naar de berg, waarop God hem zou verschijnen. Jezus verbleef veertig dagen in de woestijn aan het begin van zijn openbare leven.

U en ik, wij worden opgeroepen om vorm te geven aan de komende veertigdagentijd.

Door ons vaste patroon te doorbreken, iets over hebben voor onze naaste en door extra te bidden.

Marianne Hoogervorst d.d. 2019

Zingen op de avond voor Pasen

Arcobaleno zal de dienst op de avond voor Pasen (8 april) al zingend ondersteunen. Ben je bas of tenor of alt of sopraan, en kun je vrij snel nieuwe muziek aanleren, dan ben je heel welkom.

We oefenen zes maal, op zaterdagmiddag, vanaf 25 februari (Pasen valt vroeg dit jaar). Telkens tussen 4 en half 6 in de Regenboog. Je hoeft er niet elke repetitie bij te zijn, als het met Pasen maar goed gaat klinken. Je krijgt de partituren bij de repetities.

Het is erg leuk om samen mooi te zingen!

Mail even als je mee wilt doen:
pieterschrijnen@gmail.com.

Voorjaarsconcert Op zondag 26 maart

Wat is er mooier dan de lente te starten met muziek. De eerste zondag na 21 maart kan dat volop in de Regenboog. Je kunt dan genieten van een muzikale middag verzorgd door een aantal enthousiaste musici uit de Merenwijk en de Regenboog in het bijzonder. Het is in de traditie van wat voorheen het nieuwjaarsconcert was.

Het concert start om 15:00 uur en duurt tot 17:00. Daarna kunnen we met elkaar nog even gezellig napraten in de ontmoetingsruimte.

De toegang voor het concert is gratis. Met een deurcollecte voor het bestrijden van de kosten. Het voorjaarsconcert heeft door de verschillende optredens met zowel

instrumentale muziek als zang een heel afwisselend en aantrekkelijk programma. Komt allen genieten van dit heerlijk gevarieerd programma!

Edo Elstak

De Bijbel open

In januari gaan we weer verder met de gespreksgroep 'De Bijbel open'. De verhalen uit de Bijbel zijn al eeuwen oud, en ontstaan in een heel andere tijd en context dan de onze. Dat maakt dat er altijd een vertaalslag nodig is om ze goed te kunnen begrijpen en te bekijken hoe ze in onze eigen tijd en context van betekenis kunnen zijn. Bij deze cursus lezen we iedere bijeenkomst een bepaald tekstgedeelte uit de Bijbel, bijvoorbeeld het gedeelte wat voor de zondag erna op het leesrooster staat. Er wordt uitleg over gegeven, we lezen verschillende vertalingen, en we praten samen verder over hoe wij nu tegen de tekst aankijken en hoe we hem in ons dagelijks leven kunnen meenemen. We komen bij elkaar op donderdagavonden, steeds om 20.00 uur in de Regenboog, op: 2-2, 23-2, 9-3 en 23-3 (de data zijn nog onder voorbehoud). Neem voor meer informatie en aanmelding contact op met: ds. Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, ds.regenboog@gmail.com

Poëziemiddag 27 maart

Op maandag 27 maart kunnen we weer genieten van het samen lezen van gedichten onder leiding van ds. Ronald da Costa. Het thema is dit keer "gepasseerd station" met gedichten van o.a. Gerrit Achterberg, Rutger Kopland, Marc Tritesmans en Marieke Lukas Rijneveld.

Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom. Bij opgave ontvangt u dan de gedichten.

Tijd: 14.00 tot 15.30 uur, kosten €5,-
Opgave graag bij mij, per email of telefoon.

Anja Rijken, tel. 071-5216606

Stapelbedden en reistassen in de Regenboog

Gasten onder ons dak

Sinds een paar maanden hebben we in de Regenboog dag en nacht een gezin te gast. Het is een vijfkoppige Koerdische familie uit Syrië, gevlucht uit hun thuisland vanwege oorlogsgeweld. De meeste kerkgangers zullen weinig hebben gemerkt van hun aanwezigheid. Hooguit de mededeling op een deur dat de 'Voorheen zaal 1' in privé gebruik is.

Hoe gaat het daarbinnen? Achter deze deur ontrolt zich dagelijks het leven van vader Dara en moeder Viyana met hun twee zonen van 11 en 3 jaar en dochter van 18 jaar. Ze zijn in onze kerk opgevangen op verzoek van diaconaal centrum De Bakkerij in Leiden en wachten nu op de beslissing of ze de officiële status van vluchtelingen zullen krijgen.

Op de achtergrond is er nog Loran, de zoon van 15 jaar, die de weg naar een beter leven heeft vrijgemaakt voor zijn ouders en de andere kinderen. Uiterlijk onaangedaan vertelt hij dat hij vanuit hun woonplaats in Syrië (leunend tegen de grens met Turkije aan) er een paar maanden over heeft gedaan om Nederland te bereiken. Hij was toen een knul van dertien! In een rap tempo somt hij de 13 landen op die hij, samen met een neef, heeft aangedaan op weg naar Nederland, met op zak een vals paspoort en de brandende hoop van zijn ouders die een veiliger heenkomen voor hun kinderen zochten.

Wie de route op de wereldkaart bekijkt zal het nauwelijks kunnen bevatten: vanaf Syrië, via Turkije, Griekenland, Albanië, Kosovo, Servië, Roemenië, Hongarije, Slowakije, Tsjechië, Polen en Duitsland naar Nederland. Hij heeft inmiddels onderdak in Dronten gevonden en spreekt al behoorlijk goed Nederlands. Hij is duidelijk de spil in het gezin. Zijn ouders, zusje

en twee broertjes maakten de reis later heel wat comfortabeler per vliegtuig vanuit Teheran.

Het verzoek om de Syriërs een dak boven hun hoofd te gunnen, kwam van het diaconaal centrum De Bakkerij in Leiden. Er moest met spoed ruimte gemaakt worden voor vluchtelingen. Ze vonden enkele weken onderdak bij de Maria Middelaeskerk in Stevenshof: een Oekraïens, een Koerdisch-Syrisch en een Ethiopisch gezin. Die beslissing was -in spoedberaad- snel genomen, vertelt Truus de Haan. Zij en Jan Vis waren de voortrekkers van het experiment. Ze noemt het "Je plicht als Christenen". "Zowel de bewoners als de kerk wisten niet precies waar ze aan begonnen", zegt ze, "maar die ongewisse stap moet je als kerk durven nemen. Intussen weten we wel dat we het met dit gezin hebben getroffen. De familie kan zich gemakkelijk aanpassen aan de manier van omgaan in de Regenboog en is behulpzaam.

Binnen een dag werd begin oktober een les- en vergaderruimte ontruimd en ingericht als huiskamer/ slaapkamer/eetkamer. Het invalidentoilet van de Regenboog moest worden 'omgebouwd' tot tijdelijke doucheruimte en er moest ook een koelkast komen, want het gezin maakt gebruik van de voedselbank. In de kamer staan een paar stapelbedden en her en der liggen persoonlijke bezittingen, veel koffers en tassen, maar het is er keurig netjes. Koken doet moeder Viyana in de keuken van de Regenboog. Dat is dus inschikken voor beheerder Ronald van Heyningen. Met nadruk stelt Truus: "Zonder de medewerking van Ronald zou dit avontuur nooit van de grond zijn gekomen. Eerlijk gezegd: als Ronald het niet had zien zitten, was het niet doorgestaan. We zijn hem daarvoor echt dankbaar.

Met een taalmethode van de brede school in de Merenwijk werd een vliegende start gemaakt met de taallessen, waarvoor een behoorlijke groep vrijwilligers zich meldde: Arie Korteweg, Ton van den Besselaar, Tineke Timmermans, Anja Rijken en Cécile Werner, die de kinderen ook regelmatig meeneemt naar de bibliotheek. In het taalteam zit ook Harry Delemarre die de elfjarige Redi meeneemt naar schaaklessen in het buurthuis. De kinderen zijn trouwens leergierig en slim. Maar wat te denken van de bijdrage die Jos Huisman levert? Zij doet tweemaal per week de was van het gezin. Met dit gebaar geeft ze inhoud aan de stelling dat je met schone kleren iemand zijn waardigheid geeft. Toch valt het niet mee om met zoveel gezinsleden slechts één leefruimte te delen. Een extra slaapkamer zou geen luxe zijn, zien we. Het is behelpen, maar het ziet er allemaal riant uit als je dat vergelijkt met de beelden die we kennen van Ter Apel. "Ik heb bewondering voor deze mensen zoals ze zich hier in hun situatie hebben geschikt", zegt Truus de Haan. Dochter Milav (18) geeft wel toe: ze snakt naar een eigen kamer. Ze mist haar vriendinnen ook verschrikkelijk en belt veelvuldig met hen. Maar ze wil ook graag naar school en ze is volgens haar broer leergierig genoeg. De middelste zoon Redi (11) kijkt ook uit naar school, maar nu zou hij dolgraag in een zwembad duiken en hij mist de vroegere picknickuitjes met hun gezin gigantisch. Vader Dara was in Syrië buschauffeur en hij begrijpt dat hij de Nederlandse taal goed moet leren wil hij zicht hebben op een baan in Nederland. Tijdens ons interview met de familie wordt moeder Viyana (ze was in haar thuisland docente wiskunde) door een Koerdische dame uit de Merenwijk opgehaald om mee te doen met een verfrissende wandeling. Zij maakt ook graag gebruik van de taallessen op dinsdag in Op Eigen Wieken.

Dat soort uitjes zijn niet alleen gezellig maar ook nodig om spanningen in het éénkamerverblijf de baas te blijven. Intussen heeft vader Dara zich nuttig gemaakt door spontaan mee te helpen met de laatste renovaties in de Regenboog. Hij pakte schuurmiddel en schilderkwast op en hielp waar hij kon en dat werd gewaardeerd!

Tijdens ons interview is zoon Loran de enige tolk. Hij zit inmiddels op het VMBO, heeft al een verblijfsvergunning en hij droomt van een toekomst in Nederland als dokter. Althans... dat zijn de wensen van zijn ouders, geeft hij

toe. "Het onderwijs in Syrië is erg slecht", zegt hij. "Het leven daar is gewoon niet goed."

Op de vraag hoe het voor een moslimgezin is om in een Christelijke kerk te schuilen, zegt hij dat ze respect hebben voor andere geloven en dat ze in Syrië goed omgingen met Christenen. Van onze kerkdiensten hebben ze echter nog niet veel meegemaakt, maar zoontje Redi heeft wel meegedaan met de musical over koningin Esther op 26 november. "Wellicht hadden we ze meer nadrukkelijk moeten uitnodigen bij onze kerkactiviteiten", zegt Truus nadenkend.

Tegen het eind van ons gesprek neemt vader Dara de gelegenheid om ons -De Regenboog- te bedanken voor de gastvrijheid. Hij vertelt via zijn vertalende zoon dat ze zicht hebben op het krijgen van burgerservice nummers en een verblijfsvergunning voor een bepaalde tijd. Ze hopen dat hun nieuwe woning in Leiden zal staan. Leuke stad! En enkele familieleden wonen dichtbij, in Voorburg en Den Haag.

We sommen alles nog een keer op: De oudste zoon is vooruitgestuurd langs grenzen en gevaren. Het gezin heeft daarna het eigen huis en het eigen land verlaten, opa's en oma's en andere naaste familieleden vaarwel gezegd, burens, vrienden en vriendinnen zien ze waarschijnlijk nooit meer terug, geen picknickuitjes meer waar de elfjarige zoon Redi zo gek op was, losgetrokken van de eigen cultuur, nu balancerend tussen vandaag en morgen. Vraag: Is dat het allemaal waard?

We leggen de kernvraag voor aan de vader,

maar zelfs met behulp van *google translate* slaagt zoon Loran er niet in om het woord "waard" over te brengen. Het antwoord stagneert in eerdere opmerkingen over de onveiligheid met de voortdurende dreiging van bombardementen, het slechte onderwijs en de onzekere leefomstandigheden in Syrië. Vader Dara benadrukt nogmaals hoe zeer hij hoopt dat zijn kinderen hier een beter leven tegemoet gaan. De toekomst zal het leren.

Reina Wessels-ten Bruggenkate

Winter in de kerktuin?

Begin januari liep ik even door de kerktuin om inspiratie op te doen voor dit stukje. Meestal vertel ik u iets over wat er groeit en bloeit in de tuin, maar dit keer kwam ik ernstig in de verleiding om een somber verhaal te schrijven over de vele soorten afval die ik tegenkwam. Maar gelukkig zag ik ook dat veel van de bollen, die we begin november met het tuinteam hebben geplant, al wat boven de grond kwamen. Ook bloeiden de viooltjes, die in december het loodje leken te hebben gelegd weer opgewekt en de late kerstroos stond te stralen.

In november had ik in de Leidse Hortus Botanicus een paar knolletjes gekocht van de Cyclamen coum, een kleine roze bloeiende tuincyclus. Die heb ik, eigenlijk te laat, nog snel in de kerktuin geplant. En zie daar: de fraai grijs/donkergroen getekende bladeren vormden op die plek al een mooie cirkel (kuklos, het Griekse woord waarvan de naam van de plant is afgeleid). De kleine cyclus is inheems in Oost-Europa en Azië en groeit ook in Noord-Israël. Zelf heb ik eens een heel veld vol aangetroffen in Zuid-Italië.

U kent misschien wel de grote cyclaam als kamerplant, die al dan niet zieltogend, bij uw ouders of grootouders in de vensterbank stond. De tuincyclaam is een kleine sierlijke uitvoering.

Natuurlijk vond ik ook een Christelijke relatie: het roze/rode bloemhart zou het symbool zijn van het bloedend hart van Maria. Of de kleine cyclaampjes in de kerktuin dit jaar al zullen bloeien - dat zou eind februari, begin maart kunnen zijn - moeten we afwachten. Ik hou u op de hoogte!

Heleen Gombert

Terugblik op activiteiten voor kinderen en ouders

In de laatste weken voor Kerst waren er een aantal mooie activiteiten voor kinderen en ouders in de Regenboog. We begonnen op vrijdagavond 11 november met een Sint Maarten feest. We zongen samen de liedjes, en kregen bezoek van ridder Maarten op zijn paard. In een mooie lampionenoptocht liepen we achter het paard aan. Daarna werd het verhaal van Sint Maarten verteld. Maarten was een Romeinse soldaat die leefde in de 4^e eeuw. Het verhaal gaat dat hij op een avond de stadspoort van Amiens binnenreed, en daar een arme bedelaar zag zitten naar wie niemand omkeek. Maarten aarzelde geen moment: hij pakte zijn mantel, sneed hem met zijn zwaard doormidden en gaf de helft aan de bedelaar. De volgende dag besloot hij om het leger te verlaten en monnik te worden. Uiteindelijk werd hij bisschop van Tours. Zo is Sint Maarten een feest dat ons leert om wat we hebben met elkaar te delen. Met die boodschap gingen de kinderen op weg om met hun lampion langs de huizen te gaan en liedjes te zingen.

Op zaterdag 28 november kwam theatergroep 'De Vliegende Speeldoos' naar de Regenboog om in één dag de musical Esther in te studeren met zo'n 60 kinderen. In een paar uur leerden

de kinderen onder leiding van de acteurs tekst, liedjes en dansjes uit hun hoofd. Tussendoor werd er hard gewerkt om alle kostuums en rekvisieten op tijd klaar te krijgen. 's Avonds konden we in een bomvolle zaal vol ouders en bekenden genieten van een fantastische uitvoering van dit eeuwenoude verhaal over trouw, verraad, en de kracht van geloof in het goede dat overwint. Veel dank aan alle kinderen die hebben meegedaan en aan de mensen van de Regenboog die zo hard hebben gewerkt om er een onvergetelijke dag en avond van te maken.

Ook het kinderkerstfeest op kerstavond 24 december was weer een groot feest. Wat fijn dat het dit jaar weer gewoon in de Regenboog gevierd kon worden. We zongen samen bekende kerstliedjes onder leiding van onze fijne kerstband, luisterden naar het kerstverhaal en konden genieten van de kinderen die meespeelden in het kerstspel 'Midden in de winternacht', over het meisje Lea dat niet kon zingen, maar uiteindelijk toch samen met een zingende vogel, een schaap, een oude herder, en een wilde kat bij de stal met het kindje Jezus uitkwam. U kunt het terugkijken via ons YouTubekanaal, oecumene Merenwijk.

ds. Mirjam Buitenwerf

Kliederkerk, zondagmiddag 29 januari, 16.00 uur

Op 29 januari is er weer Kliederkerk in Regenboog, een creatieve viering voor kinderen (0-10 jaar) en hun (groot)ouders/begeleiders. Tijdens Kliederkerk leer je op een verrassende manier een Bijbelverhaal kennen, door samen te knutselen, spelletjes en proefjes te doen. Aan het eind is er een kindvriendelijke, gezellige viering met het verhaal en een liedje. We sluiten af met een hapje en een drankje. Deze keer zal het gaan over het verhaal van de blinde Bartimeüs.

Voor meer informatie en aanmelding: ds. Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, ds.regenboog@gmail.com

Nummer 33

Vorig jaar schreef ik aan mijn organist-collega's Michiel, Rieuwerd en Wilfred: "Ik kan inmiddels bevestigen dat pijp nummer 33 (er staat 33 op de pijpvoet, klopt ook, vanuit links gezien is het nummer 33) weer herenigd is met zijn 32 beschilderde collega's. Wel grappig dat deze dus meer kilometers op zijn naam heeft (ritje Dordrecht) dan die andere 32."

De betreffende pijp staat aan de rechterzijkant. Uit de kerkzaal is hij (of zij) niet te zien, alleen als u rechts naast het orgel staat dan ziet u hem staan. Toch was hij even weg en dat zal ik in deze bijdrage uitleggen. Op eigen verzoek laten wij nummer 33 maar even zelf aan het woord.

"Nou, dat was me wat. Ik sta rustig een dutje te doen, hoor ik een hoop herrie....zie ik dat die Ressler de orgelbank naast het orgel zet. Herrie maken kan die vent wel, dat heeft u ongetwijfeld wel gemerkt in die bijna 17 jaar dat ik in uw kerkzaal sta. Vervolgens klimt hij erop en merk ik dat hij mij aanraakt...bij deze doe ik melding van grensoverschrijdend gedrag! Ik word gewoon meegenomen en twee minuten later lig ik in de achterbak van zijn auto. Jammer voor hem, ik ben langer dan dat-ie dacht, dus de achterbank moest neergeklapt worden. Kon ik toch nog wat zien...

En hij had nog meer pech. Ik ben een zogenaamde 'dummy' of 'dummie'. Ik sta er puur voor de sier en sta niet op de windvoorziening aangesloten. Nummers 1,2,3, 31 en 32 zijn ook collega-dummies. Toch dacht hij dat ik geluid kon produceren. Was handig geweest als hij ook bedacht had dat er sinds 2005 nogal wat stof in mij terecht is gekomen. Lachen joh, die moest eventjes stof happen haha.

Vervolgens heb ik de nacht in zijn woning doorgebracht, ingepakt in een deken! Nou ja zeg, zo kan ik toch weer niks zien?? In

diezelfde deken ben ik de volgende dag vervoerd en na verloop van tijd uitgekapt. Ik bleek mij toen in Dordrecht te bevinden, ten kantore van BTW-INSTITUUT, de werkgever van mijn ontvoerder. Het bleek dat alle collega's ten behoeve van de website op de foto moesten. Daarbij schijnt het dan leuk te zijn om ook met een voorwerp dat iets over iemand zegt op de foto te gaan....

Waarom speelt die Ressler geen triangel of zo, dan kon ik tenminste op mijn eigen plek blijven staan. Tijdens die fotosessie bleef die fotograaf maar roepen: "Hoger, lager, iets meer naar voren...." Pffff, ik werd er duizelig van zeg, niet normaal!

Toegegeven, veel mensen kwamen vragen wat ik eigenlijk was en die Ressler stond dan wel trots te vertellen over het feit dat ik uit 1875 dateer. Iedereen vond het bijzonder origineel en dat kon ik ook wel waarderen. Hij heeft meermaals moeten uitleggen dat het typisch Engels is om orgelpijpen te beschilderen. Dat zit zo: je kan orgels zoals vele in Nederland versieren met houtsnijwerk, beelden en zelfs muziekinstrumenten, maar (zoals Ressler dat bewust pleegt te zeggen) 'dat kost duur'. Ofwel, je bent er veel geld aan kwijt en van dat geld kan je toch beter extra klankkleuren realiseren, dat vindt de organist(e) altijd een goed idee. Dus daarom is ooit bedacht om de zichtbare pijpen sfeervol te beschilderen en veel Engelse orgelbouwers hebben dat vaak toegepast. Mijn makers Forster & Andrews deden dat ook heel vaak. Ik weet toevallig dat Ressler hier onderzoek naar doet, maar hij heeft tot op heden nog geen Forster & Andrews-orgel gevonden dat qua beschildering en kleuren hetzelfde is. Dus ja, uiteindelijk voel ik me nu toch een stukje unieker.

En wat grappig is, ik en mijn 32 beschilderde collega's zijn eigenlijk altijd bij elkaar geweest. Van Hull (orgelwerkplaats waar ik gemaakt ben) naar Oundle, van Oundle naar Nederland, en binnen Nederland ook meermaals vervoerd (zelfs in een aanhanger, een bloody shame!!). Kortom, ik heb er al heel wat mijlen pardon kilometers op zitten. Maar nu ben ik toch wel iets bijzonderder geworden, want door die in totaal 125 kilometer naar Dordrecht heen en terug heb ik toch net iets meer van de wereld kunnen zien! Nou, en u kunt mij en Ressler (in die volgorde) terugzien op www.btwinstituut.nl. Maar laat mij de komende jaren toch maar gewoon lekker staan waar ik hoor!"

Frank Ressler

Agenda

- Rozenkring: elke derde maandag van de maand van 20.00 tot 22.00 uur.
- Inloop koffieochtend: elke woensdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Cursus Hebreeuws: elke woensdag (t/m 5 juli) van 14.00 tot 15.30 uur;
- Repetitie Regenboogkoor: elke woensdag van 20.00 tot 22.00 uur;
- Quiltsters: elke donderdag van 09.30 tot 12.00 uur;
- Bijbellezen Genesis: elke donderdag (t/m 6 juli) van 14.00 tot 15.30 uur;
- Tuinieren: iedere 14 dagen op donderdagmiddag van 13.30 tot 15.00 uur;
- Meditatie: elke vrijdag van 09.15 tot 10.00 uur;
- Mothers Prayers: elke vrijdag van 10.30 tot 12.00 uur;
- Regenboogdis: elke laatste vrijdag van de maand om 18.00 uur;
- Regenboog open: elke woensdag, donderdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Stiltecentrum open: elke woensdag, donderdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur

Januari		
Zo 29	16.00u	Kliederkerk
Februari		
Do 02	20.00u	De Bijbel open
Do 16	20.00u	VIPS
Do 23	20.00u	De Bijbel open
Maart		
Do 09	20.00u	De Bijbel open
Do 16	20.00u	VIPS
Do 23	20.00u	De Bijbel open
Zo 26	15.00-17.00u	Voorjaarsconcert
Ma 27	14.00-15.30u	Poëziemiddag

De Elfstedentocht in de winter alleen nog een herinnering?

KLEURPLAAT

Vieringen van de Oecumenische Geloofsgemeenschap in De Regenboog

Let op: houd a.u.b. de digitale nieuwsbrieven in de gaten voor de meest actuele informatie.

Datum	Bijzonderheden	Voorgangers	Inzameling 2^e mandje
29-01-'23	M.m.v. Regenboogkoor	Pw. W. Hoogendoorn	RK Vicariaat
05-02	Viering van de Maaltijd	Ds. M. Buitenwerf	Algemeen kerkenwerk Prot. Gem. Leiden
12-02		Pw. W. Hoogendoorn	Kerk in Actie/Noodhulp Ethiopië. Noodhulp en preventie
Do 16-02	19.00 uur Eucharistieviering	Pst. D. Langerhuizen	
19-02	M.m.v. kerkorkest	Ds. M. Buitenwerf	Diaconie / De Bakkerij
Wo 22-02	Aswoensdag, m.m.v. Regenboogkoor	Pw. W. Hoogendoorn	Geen collecte
26-02		Ds. M. Buitenwerf	Algemeen kerkenwerk Prot. Gem. Leiden
05-03		Pw. W. Hoogendoorn	Bisschoppelijke vastenactie
12-03	Viering van de Maaltijd, m.m.v. Regenboogkoor	Ds. M. Buitenwerf	Avondmaalsproject De Bakkerij
Do 16-03	19.00 uur Eucharistieviering	Pst. D. Langerhuizen	
19-03		Pw. W. Hoogendoorn	Kerk in Actie/Missionair werk. Kinderen in de Kliederkerk
26-03		Pw. W. Hoogendoorn	RK Vicariaat

Alle vieringen zijn online te volgen via ons YouTubekanaal: 'Oecumene Merenwijk'.

Alle zondagse vieringen beginnen om **10.00 uur**. Voor de allerkleinsten is er crèche. Voor kinderen van 4-12 jaar is er kindernevendienst.

Neem contact op met Rieuwerd Buitenwerf (tel. 071-7854086) voor informatie over de jongerenvieringen.